

Evaluering – et tohovedet uhyre?

Af Mai Aggerbeck

Hvis man skal bevare en arbejdsplads, så er man nødt til at vide, om den overhovedet er, som den skal være.

Af Mai Aggerbeck
VIA bibliotekerne
Holstebro
jema@viauc.dk

Evaluering er et vilkår, der i fremtiden vil have en fornyende indflydelse på uddannelserne.

Fagligt Forum afviklede i november måned i samarbejde med DEFF programområdet **Nye Institutioner** temadagen "Evaluering af PHS-bibliotekernes virkelighed" med det formål dels:

- 1) at skærpe opmærksomheden på dokumentation af bibliotekernes virksomhed og dels
- 2) at bidrage til udviklingen af en evalueringskultur i bibliotekerne.

Evaluering kan betragtes som et tohovedet uhyre med et både positivt og et negativt udtryk. Evaluering handler om at italesætte, hvad man ønsker at bevare, hvad man savner, hvad man ønsker at udvikle. Men evaluering har selvfølgelig altid et indbygget problem – et sandheds- og troværdighedsproblem; kan man stole på evalueringerne, eller ligger der politiske, personlige eller organisatoriske interesser bag spørgsmålene og/eller svarene? (Dahler-Larsen, 1998).

Evalueringer kan anskues som et gode. Evalueringer kan bruges til at hjælpe en arbejdsplads videre. Hvis man skal bevare en arbejdsplads, så er man nødt til at vide, om den overhovedet er, som den skal være. Evaluering åbner i den sammenhæng mulighed for at forbedre og ændre eksempelvis kommunikation og arbejdsgange i en organisation eller endog selve den organisatoriske opbygning. Omvendt kan de eksplosive mængder af udefrakommende krav til evalueringer, herunder store forkromede ministerielle evalueringskemaer, være med til både at stresse

ens hverdag og at tilskynde til en fornyelse, der måske slet ikke opleves som nødvendig. Endelig kan kravene om evaluering være med til at skabe et evalueringsbureaukrati.

Men pointen er, at evalueringer hele tiden finder sted og altid har gjort det. Ikke kun formelt fra højeste sted i form af formelle skemaer, men også ustruktureret i de uformelle rum. Dagligdagens diskurs er en evalueringsdiskurs, idet vi jævnligt tager stilling til det, vi foretager os. Vi vurderer, hvor vi skal rejse hen på ferie og evaluerer efterfølgende. Bilen evalueres, før den erklæres køreklar til vinteren og så videre. Generelt set handler det om, at tingene skal kigges efter i sømmene, og hvis ikke vi evaluerede, ville vi måske i værste fald ikke opleve de trusler, der er i tide. Hellere tilpasse os nye omstændigheder frem for at opleve os som overflødige med de deraf følgende konsekvenser.

Slutresultatet i forbindelse med evalueringer kan i nogle tilfælde være barskt. Evalueringer kan eksempelvis ud fra et økonomisk synspunkt føre til nedskæringer og i værste fald fyringer. De kan også forekomme turbulente, fordi de, hvis de skal tages alvorligt, kan fordre, at hverdagens rutiner og trykke rammer brydes om. Evalueringer opleves med andre ord næppe for medarbejderen alene som noget positivt, men ofte som et uhyre eller i hvert tilfælde som noget, der både kan vække uro og skabe angst.

Ser man på uddannelsesbibliotekerne, kan man mene, at biblioteksfunktionen, hvis den skal have en sikker fremtid, skal konsolidere sig i forhold til de politiske fordringer, der i stigende grad gør sig gældende for uddannelserne. Evaluering kan i dette perspektiv ses som et redskab til at vurdere, om biblioteksfunktionen er på niveau, og i forlængelse heraf som et middel til at udvikle det potentiale, biblioteksfunktionen bør have i tidens foranderlighed. Som redskab kan evaluering i den forbindelse være med til at skabe ny og reflekterende viden – viden, der kan bruges til at revurdere og reformulere funktionen og dermed eksempelvis pege på nye samarbejds-konstellationer mellem bibliotek og uddannelse. Konsolidering og evaluering af biblioteksfunktionen bliver derved hinandens mulighedsbetingelser.

Uanset hvad man mener om evalueringer, skal man nok ikke regne med, at det er noget man slipper for i den nærmeste fremtid. Fra politisk side evalueres der på livet løs, og det gør der også på mere uformel basis.

Det er godt, for evalueringer tvinger holdninger frem, og holdninger udløser engagement. Dermed ikke være sagt, at alle evalueringer er lige nødvendige eller behagelige, men evaluere må man i en foranderlig verden.

Litteratur

Dahler-Larsen, P. (1998). *Den rituelle refleksion : om evaluering i organisationer*. Odense Universitetsforlag.

Slutresultatet i forbindelse med evalueringer kan i nogle tilfælde være barskt. Evalueringer kan eksempelvis ud fra et økonomisk synspunkt føre til nedskæringer og i værste fald fyringer.